

ข่าวประชาสัมพันธ์

ข้อห้าม

ห้ามมิให้มีการอ้างหรือสรุปเนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์
และรายงานที่เกี่ยวข้องในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงการเผยแพร่ผ่าน
การกระจายเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นใด
ก่อนวันที่ 6 กันยายน 2011 เวลา 17.00 น. GMT

(ให้เผยแพร่ เวลา 13.00 น. ที่นิวยอร์ก, 19:00 น. ที่เจนีวา,
22:30 น. ที่เดลี และ 02:00 น. – 7 กันยายน ที่โตเกียว)

UNCTAD/PRESS/PR/2011/040

UNCTAD กล่าวว่า การปฏิรูปทางการเงินอย่างรอบด้านครอบคลุมทุกปัญหาเป็นสิ่งจำเป็น
ยิ่งกว่าที่เคยเป็นมา – ความพยายามอย่างไม่กระตือรือร้นนักที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่
ซึ่งทั่วโลกได้ร่วมกันริเริ่มขึ้นนั้นได้ล้มเหลวลงแล้ว

รายงานนี้เสนอให้ใช้มาตรการการลอยตัวค่าเงินแบบมีการจัดการตามกฎระเบียบมาใช้
เพื่อสกัดการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนที่เกินพิกัด และนำเสนอการกำหนดมาตรการใหม่ๆ
เพื่อปรับโครงสร้างระบบการธนาคารระดับชาติ การควบคุมดูแลตลาดการเงินที่เข้มงวดขึ้น
รวมทั้งตลาดตราสารอนุพันธ์ในการซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ด้วย

6 กันยายน 2554 -- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) หรือ ITD
ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations
Conference on Trade and Development หรือ UNCTAD) ให้เป็นผู้แทนจัดงานเปิดตัวรายงาน
การค้าและการพัฒนา 2011 (Trade and Development Report 2011) ในประเทศไทย เพื่อ
เผยแพร่ข้อมูลด้านการค้าและการพัฒนาของโลก

วิกฤตการเงินครั้งใหม่นี้จะทำให้หนานาประเทศ และสถาบันต่างๆของแต่ละประเทศตื่นตัว มีความ
จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งหาหรือและจัดการกับเนื้อหาต่างๆ ที่ยังค้างคาอยู่ในวาระการปฏิรูปการเงิน

โลกอย่างเอาจริงเอาจังว่าที่เคยเป็นมา รายงานการค้าและการพัฒนา 2011 (TDR 2011) มีข้อเสนอทางนโยบายใหม่ๆที่มุ่งสกัดกั้นการเก็งกำไรทางการเงิน เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง รายงานฉบับนี้ยังได้เสนอมาตรการต่างๆที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมเชิงเศรษฐกิจมหภาคที่มีเสถียรภาพยิ่งขึ้นตลอดจนการลงทุนในภาคการผลิตที่แท้จริง

TDR 2011 ปีนี้มีหัวข้อรายงานฉบับรองลงมาว่า “ความท้าทายทางนโยบายหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก” รายงานฉบับนี้ตรวจสอบตลาดการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ และตลาดการเงิน และแสดงให้เห็นว่าการคาดการณ์เพื่อเก็งกำไร และการแห่ซื้อขายตามกัน ทำให้ราคาขาดเสถียรภาพ และนำไปสู่ราคาผันผวนไปไกลเกินกว่าที่จะดูแลให้อยู่ในระดับที่ยั่งยืนได้ ทั้งยังทำให้ตลาดเผชิญกับความเสี่ยงเชิงระบบหลายประการที่นำไปสู่ความพังพินาศของตลาดทั้งสามนี้ในยามที่มีวิกฤตการเงิน

การปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศที่จำเป็นต้องเกิดขึ้น

รายงานนี้ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดกับระบบการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราเกิดความผันผวนมากเกินไปจนวิสัยปกติ และไปขัดขวางการดำเนินไปของภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง

TDR 2011 เสนอหลักการและเหตุผล ตลอดจนโครงร่างหน้าที่การทำงานของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่มีการจัดการตามกฎระเบียบ ท่ามกลางความไม่มีสมดุลในบัญชีเดินสะพัดของโลกในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้เกิดวิกฤตการเงิน และการเคลื่อนย้ายทางการเงินแบบ carry-trade เข้าสู่ประเทศเศรษฐกิจใหม่ที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลังวิกฤต

อย่างที่นายศุภชัย พานิชภักดิ์ เลขาธิการ UNCTAD ได้ชี้ประเด็นไว้ในบททั่วไปของรายงาน TDR 2011 ว่า “แม้กระทั่งภายหลังการล่มสลายของระบบเบรตตันวูดส์ และการรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปี 1973 แล้ว การวางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศยังมักจะเข้าใจกันว่า สิ่งที่จะต้องถูกจัดการโดยระบบระหว่างประเทศคือภาวะช็อคที่แท้จริงในระบบเศรษฐกิจมากกว่าภาวะช็อคในระบบการเงิน อย่างไรก็ตาม หลังจากประสบการณ์หลายทศวรรษ จึงเป็นที่ชัดเจนว่าภาวะช็อคในระบบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระบบของอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมีความสำคัญและเป็นอันตรายยิ่งกว่าเสียอีก”

ในการป้องกันภาวะซอกในระบการเงินดังกล่าว รายงาน TDR 2011 ได้กล่าวถึงสองแนวทางเพื่อการออกแบบระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่มีการจัดการตามกฎระเบียบ ระบบดังกล่าวอาจจะสร้างขึ้นโดยการปรับอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินให้สอดคล้องกับส่วนต่างอัตราเงินเฟ้อ หรือส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย หลักการแรกจะเน้นตรงไปที่ความจำเป็นที่จะหลีกเลี่ยงความไม่สมดุลในปริมาณการค้า ส่วนหลักการที่สองมุ่งตรงไปที่การจำกัดการเก็งกำไรทางการเงินแบบ carry-trade ซึ่งมักจะนำไปสู่อัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่เป็นไปตามครรลอง อย่างไรก็ตาม ทั้งสองแนวทางมีแนวโน้มที่จะให้ผลลัพธ์ทำนองเดียวกัน

ระบบดังกล่าวจะสามารถทำให้อัตราการแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีเสถียรภาพเพียงพอที่จะส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และเอื้อต่อการตัดสินใจในเรื่องการลงทุนคงที่ใน tradable sector และยังมียืดหยุ่นพอที่จะรับความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆได้

การลอยตัวอัตราแลกเปลี่ยนที่มีการจัดการตามกฎระเบียบสามารถถือปฏิบัติโดยเป็นกลยุทธ์แบบเอกภาคคือใช้อยู่ฝ่ายเดียว หรืออาจนำไปใช้ในขอบเขตที่กว้างขึ้นเพื่อการแทรกแซงอย่างมีสมมาตรในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศผ่านข้อตกลงทวิภาคีหรือข้อตกลงในระดับภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ประโยชน์สูงสุดต่อเสถียรภาพทางการเงินระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นได้หากมีการใช้กฎระเบียบเพื่อควบคุมดูแลการลอยตัวอัตราแลกเปลี่ยนแบบมีการจัดการในระดับพหุภาคี โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมาภิบาลทางการเงินของโลก

การจัดการกับเรื่องการทำตลาดสินค้าโภคภัณฑ์เข้าสู่ระบบการเงิน

รายงานฉบับนี้ได้ขยายผลจากการศึกษาเรื่อง “การกำหนดของราคาในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ที่สามารถค้าขายในระบบการเงิน: บทบาทของข้อมูล” ซึ่ง UNCTAD เผยแพร่ออกมาเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2011 ผลการศึกษาของรายงานนี้แสดงว่าการทำตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ให้เข้าสู่ระบบการเงินกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมแห่ซื้อขายตามกัน และกระทบต่อราคาสินค้าพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ราคาสินค้าอาหารหลัก และราคาพลังงาน เนื่องจากผู้มีส่วนร่วมในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์จะยิ่งเลียนแบบการตัดสินใจซื้อขายในตลาดการเงินอื่นๆ มากขึ้นเรื่อยๆ ความไม่แน่นอนอันเกิดจากช่องว่างของข้อมูลและความโปร่งใส ประกอบกับผลของสิ่งที่เกิดขึ้นกับตลาดตราสารทุนที่มีต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์ คือสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิด “การแห่ซื้อขายตามกันโดยเจตนา” นโยบายการเงินแบบขยายตัวอาจจะช่วยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างกันของการพัฒนาในตลาดตราสารทุน ตลาด

แลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ แต่ความสัมพันธ์เหล่านี้ก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากแล้วเมื่อนักลงทุนทางการเงินเริ่มการลงทุนขนาดใหญ่ในสินค้าโภคภัณฑ์ตั้งแต่ประมาณสิบปีที่ผ่านมา

UNCTAD เสนอการตอบสนองเชิงนโยบายหลายประการ เพื่อปรับปรุงหน้าที่การดำเนินงานของตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ ทำให้ทั้งตลาดสินค้าและตลาดตราสารอนุพันธ์โปร่งใสขึ้น ตลอดจนการควบคุมดูแลนักลงทุนทางการเงินอย่างเข้มงวดมากขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น ด้วยการจำกัดสถานะการถือครอง หรือการเก็บภาษีในการทำธุรกรรม บรรดาผู้เขียนรายงานฉบับนี้กล่าวว่า หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลน่าจะสามารมีอำนาจที่จะเข้าแทรกแซงการค้าในตลาดการเงินได้เป็นครั้งคราว โดยการซื้อหรือขายสัญญาตราสารอนุพันธ์โดยมุ่งที่จะป้องกันการล่มสลายของราคา หรือภาวะฟองสบู่แตก การแทรกแซงดังกล่าวอาจถือเป็นมาตรการขั้นสุดท้ายที่จะจัดการกับสภาวะฟองสบู่ที่เกิดจากการเก็งกำไรหากการปฏิรูปที่มุ่งให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้นและกฎระเบียบเพื่อควบคุมตลาดที่เข้มงวดขึ้นในตลาดการเงินไม่เกิดขึ้นหรือไม่ทำให้บรรลุผลตามที่ตั้งไว้

การยกเครื่องการจัดการกฎระเบียบเพื่อควบคุมดูแลตลาดการเงินและการปรับโครงสร้างทางการเงิน

ประการสุดท้าย รายงานโต้แย้งว่าการผ่อนคลายการควบคุมดูแลทางการเงิน เป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่น่าไปสู่วิกฤตการเงินและเศรษฐกิจโลกในปี 2008 เนื่องจากมีส่วนช่วยให้เกิดระบบการเงินการธนาคารเงามีขนาดใหญ่ที่ไม่มีการควบคุมและมีทุนต่ำกว่าที่ควร ในขณะที่การดำเนินกิจการในธนาคารที่ยึดถือแบบแผนดั้งเดิมได้หันเหจากการพึ่งพาเงินฝากไปเป็นการจัดการสินเชื่อจากตลาดทุนจากการให้ยืมไปเป็นการแลกเปลี่ยนซื้อขาย ความหลากหลายของระบบการเงินที่สูญหายไป และพฤติกรรมของตัวแทนที่ไปในทางเดียวกันกระตุ้นให้เกิดการคาดการณ์เพื่อเก็งกำไร ซึ่งทำลายความมีเสถียรภาพ และเน้นย้ำการเกิดแนวโน้มที่ผันไปตามวัฏจักรเศรษฐกิจ และในที่สุด ก็จะไปสู่วิกฤตเชิงระบบ การยกเครื่องการจัดการกฎระเบียบเพื่อควบคุมดูแลระบบการเงินเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันการเกิดวิกฤตเหล่านี้ซ้ำแล้วซ้ำอีก อย่างไรก็ตาม ความพยายามที่จะทำให้เกิดการยกเครื่องที่ว่านี้ยังคงเชื่องช้าและไม่เพียงพอที่จะจัดการกับระบบธนาคารเงามีคั้น รวมถึงไม่สามารถจะจัดการแก้ไขสภาวะในภาคการเงินที่มีความแออัดไปด้วยการถือครองทรัพย์สินและการเป็นผู้นำตลาดโดยกลุ่มสถาบันการเงินขนาดยักษ์เพียงไม่กี่แห่ง

การควบคุมดูแลจะต้องเข้มงวดยิ่งขึ้นกับสถาบันที่ “ใหญ่เกินกว่าจะล้มได้” และจะต้องมีมิติที่เป็น macro-prudential อยู่ด้วย ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดเรื่องการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำที่สวนทางกับวัฏจักร เศรษฐกิจ และการหันไปใช้มาตรการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้ายเพื่อจัดการกับการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่ผันแปรง่าย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าภาคการเงินจะถูกควบคุมดูแลดีขึ้นแล้วก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่า มันจะผลักดันให้เศรษฐกิจเติบโตและการจ้างงานเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือทำให้บริษัทขนาดกลาง และขนาดย่อมหรือประชาชนทั่วไปเข้าถึงสินเชื่อได้โดยทันที นอกจากการควบคุมดูแลที่ดีขึ้น ภาคการเงินยังจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้าง เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตเชิงระบบ และเพื่อ ยกย่องระดับบรรทัดนโยบายเชิงเศรษฐกิจและสังคม การปรับโครงสร้างทางการเงินควรมุ่งไปที่ระบบ การเงินระดับชาติที่หลากหลาย ที่สถาบันมหาชนและสหกรณ์มีบทบาทมากขึ้น ขณะที่สถาบันยักษ์ ใหญ่ลดขนาดลง และมีการแยกกันชัดเจนระหว่างกิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมการธนาคารเชิง พาณิชยกรรม

รายงานยังเตือนให้ระวัง ข้อตกลงระหว่างประเทศบางข้อตกลงเช่น ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้า และการบริการ (GATS) ข้อตกลงการค้าทวิภาคี (BTA) และข้อตกลงทวิภาคีด้านการลงทุน (BITs) หลายข้อตกลงที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการชำระเงิน การโอน และบริการทางการเงิน ซึ่ง อาจจะไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการใช้มาตรการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้าย แต่ยังคงครอบคลุมถึง มาตรการอื่นๆ ที่มุ่งให้เกิดการยกเครื่องการจัดการควบคุมดูแลระบบการเงินและการปรับ โครงสร้างทางการเงิน มาตรการทั้งหลายเหล่านั้นอาจถูกมองได้ว่าเป็นการละเมิดข้อผูกพันว่า ด้วยการเปิดเสรีทางการเงินที่ตกลงไว้ก่อนหน้านี้

*** ** ***

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

ชั้น 8 อาคารวิทย์พัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ 12

ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: +66 (0) 2216 1894-7

โทรสาร: +66 (0) 2216 1898-9

เว็บไซต์: www.itd.or.th